

POSUDEK VEDOUcíHO RNDR. DANY ŘEZNIČKOVÉ NA DIPLOMOVOU PRÁCI

PETRA ZEMANOVÁ: ČTENÍ VE VÝUCE ZEMĚPISU

Posuzovaná diplomová práce se zabývá mezioborovou problematikou, která se stala aktuální v českém školství v souvislosti s probíhající kurikulární reformou, neboť, ve zkratce řečeno, čtení s porozuměním (dále čtení) představuje účinný prostředek aktivizující myšlení žáků. Je to téměř průkopnická práce, neboť v české odborné literatuře není dostatek studií, které by se danou problematikou zabývaly zejména z pohledu aplikací do jiných výukových předmětů než je český jazyk a literatura. Chybí také práce výzkumného charakteru, které by představovaly reflexi navržené koncepce a metodiky.

Uvedené skutečnosti ovlivnily volbu hlavního cíle práce. Slovy autorky záměrem je přispět ke kritickému myšlení žáků ve výuce zeměpisu prostřednictvím čtení odborného textu s porozuměním. V kontextu tohoto obecného cíle byly stanoveny tři relevantní výzkumné otázky, které následně ovlivnily způsob zpracování diplomové práce, její obsah i strukturu.

K celkové koncepci diplomové práce nemám zásadních připomínek. Je to diplomová práce s logicky vystavěnou strukturou. Druhá kapitola, která následuje po úvodní části, představuje rozbor literatury vedený za účelem vymezení klíčových pojmů. Přináší i shrnutí přístupů z dosud publikovaných relevantních prací a pedagogických dokumentů v Česku. V seznamu je uvedeno 27 titulů.

Třetí kapitola má analytický charakter. Sledovanou problematiku obohacuje o výsledky provedeného kvantitativního výzkumu, zaměřeného na posouzení dovednosti čtení odborného geografického testu u řádově 1000 osob. V rámci výzkumu autorka ověřovala tři předem stanovené hypotézy. V této části spatřuji v podstatě jedinou slabinu diplomové práce. Hypotéza ověřující závislost úspěšnosti otázek na věku žáků nebyla potvrzena podle mého soudu v důsledku chybně zvoleného postupu. Můj názor dokládá graf č. 1 a jeho interpretace na str. 27. Pearsonův koeficient korelace byl pravděpodobně počítán jen za jednotlivé skupiny s malým věkovým rozptylem (viz tabulka 10), ne však za celou skupinu respondentů dohromady.

V neposlední řadě přínosná se jeví i čtvrtá kapitola, která nejenže shrnuje základní metody čtení s porozuměním, ale i vysvětluje jejich použití ve výuce zeměpisu na vhodně vybraných textech různého charakteru.

Po formální stránce práce vyhovuje základním požadavkům kladeným na diplomovou práci. Obsahuje jen drobné formální nedostatky. Například nejednotné číslování otázek z přijímacího testu a neuvedení čtvrté otázky z tohoto testu v rámečku č. 6.

Celkově považuji diplomovou práci za zdařilou. Petra Zemanová touto prací prokázala škálu dovedností požadovaných u absolventů magisterského studia: stanovit cíle a logicky strukturovat práci, sledovaný problém zasadit do širšího kontextu, vycházet z rozboru relevantní literatury, zvolené problémy řešit samostatně, vyjádřit se v písemném projevu srozumitelně a v požadovaném rozsahu, používat vhodnou grafiku a potřebný SW, citovat podle citační normy a v neposlední řadě získávat nové poznatky a přinášet nové pohledy na problematiku geografického vzdělávání. U Petry Zemanové považuji za vhodné ještě zdůraznit její povahové vlastnosti potřebné pro týmovou práci (ve smyslu spolupráce autora a vedoucího práce), a to zodpovědný přístup a důsledné dodržování zvoleného časového harmonogramu.

Předpokládám, že výsledky této diplomové práce budou využity v kurzech dalšího vzdělávání učitelů zeměpisu a že některé části práce budou publikovány.

Diplomovou práci Petry Zemanové doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 18. května 2008

RNDr. Dana Řezníčková, Ph.D.